

Heerlen

EVALUATIE 2019 - 2020

Wat was het een bewogen schooljaar!

In de tweede helft kreeg heel Nederland te maken met het coronavirus en de maatregelen die daarbij horen. Kinderen konden lange tijd niet of maar gedeeltelijk naar school, niet sporten bij verenigingen of de sportclub. Iedereen moest zoveel mogelijk thuis blijven. Voor vele gezinnen veranderde hun dagelijks leven ingrijpend. Het normale dagritme was grotendeels weg en veel mensen waren noodgedwongen thuis.

In 2020 heeft het werk dan ook tijdelijk stilgelegen of zijn activiteiten niet doorgedaan, maar ondanks dat, zijn toch zaken gerealiseerd. Ook hebben we deze tijd gebruikt om plannen verder uit te werken voor de toekomst van JOGG Heerlen (Gezonde Jeugd, gezonde toekomst). We kunnen nu dan ook vol trots zeggen dat we door gaan met de JOGG aanpak in Heerlen. Het contract is weer verlengd en de 3e JOGG periode gaat van start.

Middels deze evaluatie willen wij zichtbaar maken wat er allemaal weer bereikt is afgelopen jaar en welke plannen er gemaakt zijn.

We zijn trots op het JOGG netwerk, wat we met z'n allen bereikt hebben en het enthousiasme bij alle partijen om hiermee door te gaan.

Veel leesplezier gewenst bij deze evaluatie!

TERUGBLIK ACTIES SCHOOLJAAR 2019 - 2020

- ✓ Op 12 september 2019 is er een bijeenkomst voor alle kinderopvangorganisaties in Heerlen georganiseerd met als doel meer samen te werken en doelen te formuleren voor schooljaar 2019-2020.
- ✓ In september en oktober zijn de bevindingen van de één en twee metingen besproken op de 14 basisscholen en van daaruit zijn nieuwe doelen opgesteld.
- ✓ In schooljaar 2019-2020 zijn 10 buiten tappunten van WML geplaatst en 25 binnen tappunten.
- ✓ In het najaar van 2019 heeft er een netwerkbijeenkomst plaatsgevonden voor alle JOGG partners waar o.a. de resultaten van de 1 en 2 metingen gepresenteerd zijn.
- ✓ Op 4 november a.s. is het bestuurdersontbijt in Heerlen georganiseerd.
- ✓ Van 5 november t/m 8 november hebben 42 scholen incl. kinderopvang locaties in Heerlen meegedaan aan het Nationaal Schoolontbijt.
- In schooljaar 2019-2020 is het kernteam van de ketenaanpak voor overgewicht en obesitas minimaal 2 keer bij elkaar gekomen en zijn voorbereidingen getroffen voor een doorstart in juli 2020.
- ✓ Team Fit heeft verenigingen bezocht om de gezonde(re) sportkantine te promoten.
- ✓ Basisscholen ondersteunen bij de gezonde school aanpak en het behalen van de vignetten.

RESULTATEN 0-4 JARIGEN

BIJEENKOMST KINDEROPVANGLOCATIES HEERLEN

Op donderdag 12 september 2019 heeft er een inspirerende bijeenkomst plaats gevonden voor alle kinderopvanglocaties uit Heerlen. Tijdens de inloop kon iedereen genieten van gezonde soep met broodjes, verzorgd door MEES catering. Tijdens het eerste deel van de bijeenkomst is uitleg gegeven over de verschillende afdelingen en functies binnen de GGD, werd de gezonde kinderopvang besproken, en deelden twee "gezonde kinderopvang coaches" hun ervaringen.

Tijdens het tweede deel van het programma kwamen twee sprekers aan het woord. Cathy Huynen vertelde enthousiast over de mogelijkheden van boerderijeducatie en Hanneke Philipsen over de mogelijkheden rondom gezonde voeding en koken. De bijeenkomst werd afgesloten met de vraag: hoe nu verder?

Samengevat kunnen we concluderen dat het belangrijk is om met alle kinderopvanglocaties te overleggen en samen te werken. De organisaties staan open om meer activiteiten gezamenlijk op te pakken zoals bijvoorbeeld de peuter4daagse. Een prettige bijeenkomst met weer veel inspiratie voor de toekomst.

NATIONAAL SCHOOLONTBIJT

De 17e editie van het Nationaal Schoolontbijt ging van 5 t/m 8 november 2019 van start.

Door een extra impuls van JOGG Heerlen hebben maar liefst 23 kinderopvanglocaties zich dit jaar aangemeld, ruim 600 peuters hebben genoten van een gezond ontbijt. Door deel te nemen aan het Nationaal Schoolontbijt ervaren kinderen wat écht gezond ontbijten is volgens de richtlijnen van het Voedingscentrum. De noodzaak om dit thema aan te pakken is hoog want nog steeds ontbijten kinderen niet iedere dag of ontbijten ze heel ongezond.

Dit jaar ontvingen Limburgse kinderopvanglocaties en scholen financiële steun voor het Nationaal Schoolontbijt van Rabobank Limburg en Jong Leren Eten.

RESULTATEN 0-4 JARIGEN

NIEUW MATERIAAL ONTWIKKELD VOOR PEUTERS: PEUTERLEESPLANK/PLACEMAT

Wethouder Jordy Clemens ontving de eerste peuterleesplank/placemat tijdens het Voorleesontbijt van Peuteropvang Heerlen (POVH). De leesplank/placemat is samengesteld door Peuteropvang Heerlen in samenwerking met JOGG Heerlen.

Voorlezen, bezig zijn met taal en gezond eten en drinken is erg belangrijk. In de peuterplacemat komt alles samen. De peuterplacemat is een mooie aanvulling op de drie Pim&Poes boekjes die er al zijn. Verhalen waarin bewegen, gezond eten en drinken en bezig zijn met taal centraal staan.

De peuterplacemat/leesplank is voor de eerste keer in Heerlen uitgereikt. Alle peuters, ruim 750, krijgen een exemplaar mee naar huis en in alle locaties wordt de placemat gebruikt tijdens het fruitmoment.

RESULTATEN 0-4 JARIGEN

EERSTE WATERTAPPUNT GEPLAATST IN DE KINDEROPVANG

Nadat het allereerste watertappunt (toptap) in Heerlen werd geopend op een basisschool volgden meerdere scholen. Ook de peuteropvang in Heerlen had interesse in zo'n mooi tappunt. Charles Claessens beloofde peuteropvang Heerlen ook een tappunt als het drinken van water volop zou worden gepromoot.

Peuteropvang Puk is de gelukkig locatie waar het eerste tappunt voor peuters geopend is. De peuters zijn heel blij met het watertappunt, want dat maakt het water drinken normaal en zorgt voor een groot feest!

PEUTER- EN KLEUTER4DAAGSE

De peuter- en kleuter4daagse stond gepland voor 15 t/m 19 juni 2020. Door Corona heeft deze activiteit helaas niet kunnen plaats vinden.

Vorbereidingen zijn gemaakt en de activiteit is eenmalig doorgeschoven naar september 2020. Voor het eerst wordt de combinatie gemaakt tussen de peuter- en kleuter4daagse. In september 2020 vindt de peuter- en kleuter4daagse plaats tijdens de Nationale Sportweek.

RESULTATEN 0-4 JARIGEN

VOORLICHTING GEZONDE VOEDING

Wederom heeft JOGG Heerlen in samenwerking met Voedingscoach Andre Mosterd ouderbijeenkomsten georganiseerd over gezonde voeding. De thema's ontbijten, water drinken, gezonde tussendoortjes en trakteren kwamen aan bod. In totaal hebben er 3 bijeenkomsten plaatsgevonden.

GEZONDE KINDEROPVANG

Gezonde Kinderopvang betekent "met resultaat samen werken aan gezond opgroeien". Want elk kind verdient een gezonde start. De partners van Gezonde Kinderopvang ondersteunen kinderopvangorganisaties met een scholing en een praktische aanpak.

Daarmee werken organisaties structureel aan een gezonde leefstijl van kinderen en deskundigheid van medewerkers.

Door in het beleid te beschrijven wat men onder gezonde voeding verstaat, of hoe de organisatie omgaat met online media, zorgt men ervoor dat de aandacht voor gezondheid en gezonde leefstijl structureel is geborgd.

Feiten & cijfers

In Heerlen hebben 12 locaties één of meerdere gezonde kinderopvang coaches. Het doel van JOGG Heerlen is om ieder jaar een stijgende lijn te zien in het aantal organisaties met een coach en een groei van het aantal coaches binnen een grote organisatie.

RESULTATEN 4-19 JARIGEN

DE GEZONDE SCHOOL

- 10 (S)BO scholen zijn een gezonde school, → 16 vignetten.
- 7 (S)BO scholen hebben meegedaan aan het ondersteuningsaanbod (subsidie) en werken aan een gezonde school.
- 6 (S)VO scholen zijn een gezonde school, → 11 vignetten.
- 17 scholen hebben gebruik gemaakt van EU schoolfruit. 20 weken lang gratis groente en fruit, 3 porties per kind, per week. Helaas is de termijn van 20 weken niet gehaald door Corona.

24 WATERTAPPUNTEN VOOR SCHOLEN

Gemeente Heerlen investeert fors in de uitbreiding van watertappunten, zowel in scholen als in de buitenlucht. Om dit te realiseren werkt de gemeente samen met JOGG Heerlen en Watermaatschappij Limburg. In juni 2019 ging de werkgroep van start, met een budget voor o.a. 25 toptaps.

Het allereerste watertappunt (toptap) in Heerlen werd in november 2019 door wethouder Claessens feestelijk geopend in basisschool Wonderwijs in Hoensbroek. Inmiddels zijn bijna alle 25 watertappunten in de gemeente Heerlen geplaatst.

Charles Claessens, wethouder Duurzaamheid: "Ons doel is dat kinderen het normaal gaan vinden om kraanwater te drinken. Goed voor de gezondheid én beter voor het milieu. En daar hebben wij de scholen en kinderopvanglocaties bij nodig. Daarom vergoed de gemeente het tappunt. In ruil daarvoor houden scholen/kinderopvanglocaties regelmatig een Drinkwaterdag en moeten zij bewust het drinken van frisdrank ontmoedigen."

RESULTATEN 4-19 JARIGEN

NATIONAAL SCHOOLONTBIJT

Het Nationaal Schoolontbijt is het grootste ontbijtevenement van Nederland. Elk jaar begin november wordt er van ontbijten een feestje gemaakt in het hele land... Ieder jaar gaan zo'n 500.000 kinderen op 2.500 basisscholen samen ontbijten. Aangezien we weten dat kinderen regelmatig zonder ontbijt naar school gaan of heel ongezond eten vinden we het vanuit JOGG belangrijk om ontbijten extra onder de aandacht te brengen.

Er is dan ook enthousiast gereageerd op de oproep van JOGG Heerlen om massaal deel te nemen aan het Nationaal Schoolontbijt in 2019. Vanuit Heerlen waren er veel aanmeldingen vanuit het onderwijs voor dit initiatief:

- 5 speciaal basis- en voortgezet onderwijscholen
- 13 basisscholen
- 2 voortgezet onderwijscholen

PILOT LOPEN & FIETSEN

De gemeente Heerlen wil transformeren van autostad naar een fietsvriendelijke stad. "Braining the Future" heeft onderzoek gedaan naar een kansrijke aanpak om meer mensen te laten fietsen. Naar aanleiding van de uitkomsten heeft de gemeente besloten te focussen op leerlingen van de basisschool in Hoensbroek, basisschool De Regenboog. Middels vlogs, de wijkagent, een challenge en een ware fietsdokter wordt in 1 week tijd het lopen en fietsen naar school onder de aandacht gebracht. Ook een gezond ontbijt hoort hierbij. JOGG Heerlen faciliteert dit en zorgt dat het ontbijt ook daadwerkelijk gezond is. Indien deze pilot een succes is wordt het wellicht ook bij andere scholen uitgevoerd. De pilot is in verband met Corona van mei naar september 2020 verplaatst.

RESULTATEN 4-19 JARIGEN

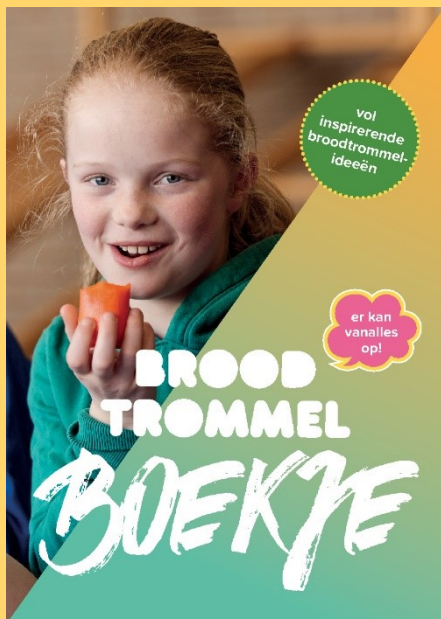
HET BROODTROMMELBOEKJE VOOR DE BASISCHOOL

JOGG Heerlen heeft een broodtrommelboekje ontwikkeld voor kinderen die het consultatiebureau met 3;9 jaar bezoeken. In dit boekje zijn een aantal voorbeelden gegeven van een

gezonde, makkelijke en betaalbare lunch.

Gezien het feit dat door de corona crisis bijna alle kinderen op school moesten overblijven is het verzoek gekomen om dit boekje aan te passen voor het basisonderwijs. Dit heeft reeds plaatsgevonden en zal in het nieuwe schooljaar ingezet worden op basisscholen.

Op deze manier krijgen ouders tips om een makkelijke, gezellige maar vooral gezonde broodtrommel te maken.

DE GEZONDE SCHOOLKANTINE

De volgende voortgezet onderwijs scholen hebben een gezonde schoolkantine:

- Arcus College – locatie Valkenburgerweg, Heerlen (2019 goud)
- Beroepscollege Parkstad Limburg - locatie Herle, Heerlen (2019-2020 goud)
- Beroepscollege Parkstad Limburg - locatie Thermen, Heerlen (2019-2020 goud)
- Catharinaschool, Heerlen (2019-2020 goud)
- De Buitenhof, Heerlen (2019 goud)

OVERIGE

4 NOVEMBER 2019: STARTSCHOT VOOR NATIONAAL SCHOOLONTBIJT DOOR BURGEMEESTER ROEMER

Burgemeester Emile Roemer van Heerlen en JOGG-ambassadeur Erben Wennemars gaven maandag 4 november 2019 het startsein voor de week van het Nationaal Schoolontbijt in Limburg. Op de nieuwe Basisschool Wonderwijs in Hoensbroek waren bestuurders uit heel Limburg uitgenodigd voor een gezond ontbijt.

De week van het Nationaal Schoolontbijt startte met een bestuurdersontbijt. Burgemeesters, wethouders, gedeputeerde Robert Housmans, maar ook o.a. JOGG, GGD Zuid Limburg, Rabobank Limburg, Huis voor de Sport Limburg, Healthy Sisters en Jong Leren Eten kregen een gezond ontbijt aangeboden.

'De gezonde omgeving voor de jeugd' stond in deze bijeenkomst centraal. Erben Wennemars inspireerde de aanwezigen om vooral samen te werken om een gezonde omgeving voor de jeugd te creëren. Geen enkele partij kan dit alleen realiseren. Daarnaast werd ingegaan op hoe bedrijven en lokale organisaties gemeenten kunnen helpen om burgers gezonder te maken.

De organisatie van deze dag was volledig in handen van JOGG Heerlen en JOGG Limburg.

OVERIGE

25 NOVEMBER 2019: NETWERKBIJENKOMST JOGG HEERLEN

In november vond alweer de derde JOGG bijeenkomst plaats in het Cultuurhuis, Heerlen. Na gezonde soep met broodjes zijn we van start gegaan. De resultaten van de 2-meting zijn uitgebreid besproken (zie evaluatie 2018-2019).

Het tweede belangrijke onderwerp was de ketenaanpak. Waarom moet er een ketenaanpak komen? Hoe gaan we dit op starten? En waar gaan we beginnen? Op al deze vragen hebben we antwoord gekregen. Manja Haagmans, Verpleegkundig specialist en Kinderdiabetes- en kinderoesitaszorg heeft hierover veel kunnen vertellen.

Als gastsprekers waren de Healthy Sisters op bezoek. Ze vertelden n.a.v. hun eigen ervaringen (bewegen en gezond eten) een zeer inspirerend verhaal. Alle deelnemers waardeerden hun bezoek en bijdrage aan de netwerkbijeenkomst.

Ten slotte hebben we kort gebrainstormd over de toekomst van JOGG Heerlen. Samenwerken blijft het belangrijkste. Alle partijen geven aan de samenwerkingen voort te willen zetten.

OVERIGE

KETENAANPAK OVERGEWICHT EN OBESITAS

In schooljaar 2019-2020 heeft JOGG Heerlen zich uitgebreid verdiept in de ketenaanpak overgewicht en obesitas. Wat is de ketenaanpak precies, is het noodzakelijk voor Heerlen en hoe gaan we dit dan aanpakken? In het begin van 2020 zijn de plannen stil komen te liggen aangezien er vanuit GGD Zuid Limburg meer gezamenlijk opgepakt gaat worden in het kader van Trendbreuk. Heerlen heeft nog steeds de ambitie om zo snel als mogelijk met de ketenaanpak in Heerlen te starten.

COMMUNICATIE

Ook dit jaar zijn nieuwsbrieven naar het netwerk verstuurd. Op deze manier is iedereen op de hoogte van alle ontwikkelingen. Daarnaast wordt er via de facebookpagina van Heel Heerlen Beweegt gecommuniceerd over activiteiten die onder JOGG vallen.

TEAM FIT

Ook afgelopen schooljaar is er aandacht uitgegaan naar Team Fit. In Heerlen is er één sportkantine met een zilveren schaal. Daarnaast zijn we bezig om nog 2 andere verenigingen te begeleiden in dit gehele proces. We streven naar een toename van de gezonde(re) sportkantine en de rookvrije omgeving.

OVERIGE

HEEL HEERLEN BEWEEGT

Heel Heerlen Beweegt is een belangrijke partner van JOGG Heerlen. De sportconsulenten stimuleren het sporten en bewegen van jong en oud. Ook zij dragen hun steentje bij om de JOGG gedachten uit te dragen:

Jeugd Jongerenwerk:

- Bij alle activiteiten wordt water geschonken, geen zoete drankjes meer;
- Fruit wordt regelmatig aangeboden als tussendoortje;
- Kookworkshops: er wordt voornamelijk gezond gekookt en het eten en koken van groente wordt gestimuleerd.

Heel Heerlen Beweegt:

- Bij Naschools Sporten Of Bewegen (NSOB) worden de ouders en de kinderen gestimuleerd om water mee te geven/nemen;
- Watertonnen worden gebruikt om water drinken te promoten.
- Groente en fruit wordt vaak als tussendoortje aangeboden;

Evenementen:

- Dit schooljaar hebben er maar heel weinig evenementen plaats gevonden door Corona. Bij evenementen is de JOGG banner (drink water / gratis bewegen) altijd zichtbaar.
- Watertonnen worden gebruikt om water drinken te promoten.

Overig:

- Gratis bewegen is uiteraard bij elke activiteit van toepassing
- Daarnaast verspreiden we de JOGG gedachte ook bij collega's en medewerkers van JenS en Stand-BY.
- Gezond leefstijl is ook belangrijk voor de oudere doelgroepen. We kijken verder dan alleen de jongeren.

ACTIES VOOR SCHOOLJAAR 2020 - 2021

- In schooljaar 2020-2021 worden meer kinderopvanglocaties begeleid bij de aanpak “de gezonde kinderopvang” en daardoor is er ook een groei te zien van het aantal coaches;
- In schooljaar 2020-2021 worden scholen begeleid bij “de gezonde schoolaanpak” en aanpak: “Gezonde basisschool van de Toekomst”;
- In schooljaar 2020-2021 worden minimaal 2 vereniging benadert om te kiezen voor een gezonde(re) sportkantine;
- In schooljaar 2020-2021 is er 1 nieuwe gezonde sportkantine gerealiseerd;
- In schooljaar 2020-2021 heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden over “de gezonde werkvloer”;
- In Heerlen zijn in schooljaar 2020-2021 twee gezonde bedrijfskantines gerealiseerd;
- In 2020-2021 werkt de projectleider van de ketenaanpak nauw samen met de JOGG regisseur;
- In 2020-2021 is een toename te zien in het aantal deelnemers van de peuter- en kleuter4daagse;
- In schooljaar 2020-2021 zijn 5 watertappunten (toptaps) ingezet om het waterdrinken te stimuleren (sportkantine, VO school, kinderopvangorganisatie);
- In schooljaar 2020-2021 worden 5 vlogs verspreid om de gezonde boterham onder de aandacht te brengen;
- In schooljaar 2020-2021 wordt het broodtrommelboekje geïntroduceerd en verspreid op basisschool.

JOGG HEERLEN: GEZONDE JEUGD, GEZONDE TOEKOMST

AUTEUR

JOGG regisseur | Mandy Braun

Het Overloon 2

6411 TE Heerlen

06 - 25 05 43 72

Mandy.Braun@ggdzl.nl

www.ggdzl.nl/jogg

OPDRACHTGEVER

Gemeente Heerlen

Geleenstraat 25-27

6411 HP Heerlen

Dit is een uitgave van:
De Geneeskundige Gezondheidsdienst (GGD) Zuid Limburg
Postbus 33, 6400 AA Heerlen
T 088 880 5000
info@ggdzl.nl www.ggdzl.nl